

Gemeenteraad Gooise Meren

Informatieve vragen van feitelijke/technische aard

Van	:	Hart voor Bussum en 50Plus
Datum indiening	:	Maandag 29 maart 2016
Betreft	:	Begroting
Beantwoording wordt standaard op BIS gezet	:	<i>Graag antwoorden uiterlijk <u>dinsdagochtend toemalen</u> i.v.m.de fractievergadering van dinsdagmiddag en de korte termijn tot nieuwe raad</i>
Datum toezending antwoord	:	29 maart 2016

Vragen

Op woensdagavond hebben Hart voor Bussum en 50Plus enkele stukken toegemaid gekregen van D66, die een onderbouwing zouden zijn voor een amendement met aanpassingen op de begroting en enkele belastingen (o.a. het OZB-tarief).

Hart voor Bussum en 50Plus willen graag de volgende zaken van het College van B&W weten:

1. Welke informatie heeft het College afgelopen dinsdag en woensdag gedeeld met de coalitiepartijen. Wij willen hiervan een kopie hebben.
2. Waarom heeft het College van B&W niet de hele gemeenteraad geïnformeerd?
3. Klopt het dat er extra kostenposten zijn gevonden en dat hiervoor extra dekking nodig was?
4. Om welke kostenposten gaat het, graag ook de financiële onderbouwing erbij.
5. Hoeveel is nu het begrotingstekort zonder aanpassingen voor 2016?

Antwoorden:

Wij weten niet welk stukken u precies heeft ontvangen, maar ten aanzien van het proces en de stukken daarbij, kunnen wij u het volgende antwoorden.

1. Op verzoek van de VVD-fractie is ambtelijk gekeken naar mogelijkheden om de o.z.b.-tarieven te verhogen en als compensatie voor de Bussumse belastingbetalers mogelijkheden aan te reiken. Daartoe zijn een tweetal ambtelijke notities opgesteld.
2. Omdat het een verzoek van een partij was om alternatieven te kunnen beoordelen en met eventuele partners te delen, was er voor ons geen enkele reden om verder informatie te geven.

3. Nee er komen wel risico's op ons af en we staan nog voor een aanzienlijke bezuinigingsopgaaf.
4. Wij verwijzen naar het antwoord op vraag 3.
5. Het begrotingstekort 2016 is in basis nog overeenkomstig hetgeen wij in de begroting hebben vermeld. U bent al wel op de hoogte van tegenvallers bij een investeringskrediet, maar de effecten daarvan op de exploitatie (hogere kapitaallasten) komen eerst tot uitdrukking in de begroting 2017. Bij de 1^e voortgangsrapportage komen wij met een rapportage over de stand van zaken met betrekking tot het jaar 2016.

Aanvullingen verhoging OZB-compensatie Bussum

In aanvulling op de reeds toegezonden notitie over de verhoging van de OZB-tarieven onderstaand wat alternatieven om het stijgingseffect van de lastendruk in voormalig Bussum op te vangen.

Effect harmonisatie

Het toepassen van de volledige harmonisatie leidt tot een extra opbrengst in 2016 (en dus structureel) van € 2,6 miljoen.

Voor de Naardense en Muidense gemeenschap betekent dat nog steeds een belastingvoordeel. Minder fors dan het voorstel zoals dat in de raad ligt, maar nog wel steeds aanzienlijk.

Voor de hele groep van belastingbetalers Bussum betekent het een verhoging. Van fors tot zeer fors en dat is afhankelijk van de woz-waarde. Bij de groep niet-woningen is de stijging vervolgens nog veel sterker dan bij de groep woningen.

Wat zijn de effecten voor de verschillende eigenaren/gebruikers in Bussum:

Woz-waarde woning:		voorstel	harmonisatie	stijging
€ 250.000		146,00	198,59	52,59
€ 320.000		186,88	254,19	67,31
€ 450.000		262,80	357,46	94,66
€ 600.000		350,40	476,61	126,21
€ 750.000		438,00	595,76	157,76
€ 870.000		508,08	691,09	183,01
€ 1.000.000		584,00	794,35	210,35
Woz-waarde niet-woning EIGENAAR		voorstel	harmonisatie	stijging
€ 250.000		194,25	301,09	106,84
€ 430.000		334,11	517,88	183,77
€ 750.000		582,75	903,28	320,53
€ 1.000.000		777,00	1.204,37	427,37
€ 1.500.000		1.165,50	1.806,56	641,06
€ 2.000.000		1.554,00	2.408,74	854,74
Woz-waarde niet-woning GEBRUIKER		voorstel	harmonisatie	stijging
€ 250.000		167,75	253,41	85,66
€ 430.000		288,53	435,87	147,34
€ 750.000		503,25	760,24	256,99
€ 1.000.000		671,00	1.013,66	342,66
€ 1.500.000		1.006,50	1.520,49	513,99
€ 2.000.000		1.342,00	2.027,32	685,32

Compensatie

Waar kunnen we compensatie voor de Bussumse gemeenschap vinden.

- **Niet** via de OZB, aangezien deze heffing meteen vanaf 1 januari 2016 uniform moet zijn voor de gehele gemeente;
- **Wel** via de rioolheffing (**alleen** voor eigenaren), omdat deze nog niet is geharmoniseerd voor 2016 en uiteindelijk voor 1 januari 2018 geharmoniseerd moet zijn;
- Een compensatie via de rioolheffing komt ten gunste van de eigenaar van een woning, dan wel de eigenaar van een niet-woning. Het bedrag van de heffing is voor 2016 vastgesteld op € 182,52 zodat dit ook het maximaal te compenseren bedrag kan zijn;
- Het teruggeven van (een deel van) de grote Egalisatievoorziening riolering die door de Bussumse ingezetenen bij elkaar is gebracht, past in dat verhaal ook;
- Ten aanzien van de niet-woningen en dan voor de gebruikers is er ook nog een compensatiemogelijkheid in Bussum, doordat we dan de aanslag reclamebelasting (die veel, maar niet alle niet-woningen ook zal raken) te verlagen. Deze aanslag is niet gekoppeld aan de woz-waarde maar aan (de omvang van) de reclame-uiting en het gebied. De minimum aanslag die opgelegd wordt is € 96.
- We gaan wel harmoniseren (ozb) maar vlakken de stijging ten opzichte van de Bussumse tarieven 2015 af naar een lager niveau. Daarbij kan nog een onderscheid worden gemaakt in de afvlakking van de tarieven woningen en niet-woningen.

Compensatie-mogelijkheden en het effect daarvan

1. Rioolheffing (voor eigenaren) in Bussum voor 2016 (eventueel ook 2017) op nihil zetten:
 - a. De eigenaar van een woning met een waarde van € 870.000 blijft in woonlasten 2016 gelijk.
 - b. De eigenaar van een woning met een waarde van < € 870.000 heeft een voordeel op de totale aanslag, want de compensatie via het vaste bedrag van de rioolheffing is hoger dan extra ozb als gevolg van de tariefsverhoging;
 - c. Eigenaren van een woning boven de € 870.000 gaan er in woonlastendruk op achteruit, want zij gaan meer betalen (voor een woning van € 1mln is het negatieve effect op jaarbasis dan € 28,-).
 - d. De eigenaar van een niet-woning met een waarde van € 430.000 blijft in woonlasten 2016 gelijk;
 - e. De eigenaar van een niet-woning met een waarde van < € 430.000 heeft een voordeel op de totale aanslag, want de compensatie via het vaste bedrag van de rioolheffing is hoger dan extra ozb als gevolg van de tariefsverhoging;
 - f. Eigenaren van een niet-woning boven de € 430.000 gaan er in woonlastendruk op achteruit, want zij gaan in totaliteit meer betalen
 - g. Aan de egalisatievoorziening moet een bedrag van € 2,9 miljoen (in 2016) worden onttrokken en afhankelijk van de doorwerking 2017 ook een bedrag.
2. Bij de reclamebelasting het minimum-tarief voor 2016 op nihil zetten en alle andere tarieven verlagen met dan minimum van € 96
 - a. Elke gebruiker van een niet-woning die ook in de heffing van de reclamebelasting zit heeft een compensatie van € 96,-;
 - b. De gemeente betaalt de ondernemersvereniging wel het subsidie alsof deze bedragen gewoon op het voorgestelde niveau worden geheven (extra kosten € 60.000) en dat heeft een nadelig effect op het voordeel vanwege de hogere ozb-opbrengst voor de gemeentebegroting.
3. De ozb wordt wel geharmoniseerd maar niet tot het volledige niveau dat bereikt zou moeten worden, maar de stijging ten opzichte van de Bussumse tarieven 2015 wordt afgevlakt naar een lager niveau.
 - a. Alle belastingplichtigen (dus ook de Naardense en Muidense belastingbetalers) profiteren hiervan;
 - b. Het positieve effect voor de gemeentebegroting (bij volledige harmonisatie dus € 2,6 mln) daalt navenant.
4. Een combinatie van de maatregelen 1., 2. en/of 3.

Vervolg

Als er ideeën bestaan om op de één of andere manier invulling te gaan geven aan een wijziging van het huidige voorstel voor de ozb-tarieven, dan is het gewenst dat er keuzes gemaakt worden in welke richting wij het moeten invullen (dus harmonisatie in welke omvang; omvang teruggaaf rioolheffing, dan wel aanpassing van de reclamebelasting). Wij (financiën) kunnen dan op basis van die informatie het scenario uitwerken en ook de financiële effecten ervan in beeld brengen. Voorts kunnen wij assisteren en helpen bij het zodanig formuleren van een voorstel tot wijziging, dat dit ook past binnen de regelgeving (zowel de belastingwetgeving als de voorschriften vanuit het BBV). Het zal bijvoorbeeld noodzakelijk zijn, dat er bij het insturen van de begroting aan de provincie als gevolg van een wijzigingsbesluit ook een begrotingswijziging moet worden toegevoegd.

Aan: Miriam van Meerten en Jan Franx

Van: Afdeling Financiën en belastingen, Ap Kraaijenzank

Onderwerp: OZB-tarieven 2016

Op jullie verzoek heb ik gekeken naar mogelijkheden om een wijziging door te laten voeren in de vaststelling van de ozb-tarieven 2016, waarbij nog steeds tegemoet wordt gekomen aan de wens om de Bussumse inwoner niet (direct) met enorme hogere lasten op te zadelen.

Om dat goed en gefundeerd te doen heb ik het verhaal wat verbreed naar inzicht in de eerder getrokken conclusies en vervolgens eventuele mogelijkheden geschetst.

Inleiding

De tarieven voor de ozb in de drie oude gemeenten lagen zeer ver uiteen. Daarbij lag het Bussumse tarief bij de woningen ongeveer op de helft van Naarden (en ten aanzien van Muiden was het verschil nog groter). Het verschil in de tarieven van de niet-woningen in Bussum ten opzichte van de fusiepartners was nog groter.

In Muiden is het ozb-tarief 2015 verhoogd vanwege de artikel-12 situatie. Uitgangspunt is vanaf het begin geweest om deze verhoging in de nieuwe gemeente op te vangen binnen het totaal en dus als een incident te zien voor 2015. Om een goede vergelijking te maken tussen oud en nieuw laat ik deze maatregel van 2015 buiten beschouwing. Grofweg betekent dit een correctie op de opbrengsten en de tarieven van Muiden voor het jaar 2015 van min 25%.

De tarieven voor 2015 zijn dan als volgt:

tarieven 2015, exclusief opslag art. 12	Bussum	Naarden	Muiden
* Eigenaar woningen	0,0587%	0,1089%	0,1208%
* Eigenaar niet-woningen	0,0732%	0,1745%	0,2192%
* Gebruiker niet-woningen	0,0628%	0,1452%	0,1754%

Dit heeft in het jaar 2015 voor de gemeenten geleid tot de volgende belastingopbrengsten (ook nu weer exclusief de opslag van 25% vanwege artikel-12 in Muiden).

Gerealiseerde opbrengst, excl. art. 12	Bussum	Naarden	Muiden	Totaal
* Woningen	2.846.000	3.053.000	975.000	6.874.000
* Niet-woningen eigenaar	420.000	626.000	175.500	1.221.500
* Niet-woningen gebruiker	312.000	445.000	140.250	897.250
Totaal opbrengst	3.578.000	4.124.000	1.290.750	8.992.750

Startnota fusie

Op basis van deze grote verschillen in belastingdruk (bij de ozb) heeft de fusieraad besloten om uit te gaan van de Bussumse tarieven en het daarmee gepaard gaande nadeel op het totaal van de opbrengsten (ingeschat op € 2,8 miljoen) op een andere manier op te vangen. Dat laatste betekent dus een redelijk forse extra bezuinigingstaakstelling.

Uitwerking in de begroting en het voorstel tarieven ozb

In de begroting 2016 is uitgegaan van een belastingopbrengst voor de ozb van afgerond € 6,4 miljoen (dit is inclusief de inflatiecorrectie 2016).

Voor de berekening van de tarieven 2016 is vervolgens gekeken naar de te verwachten WOZ-waardes voor de nieuwe gemeente en het eerder geformuleerde uitgangspunt, dat de Bussumse tarieven leidend zijn. In het voorstel aan de raad worden dan ook de volgende tarieven voorgesteld:

voorgestelde tarieven 2016:	
* Eigenaar woningen	0,0584%
* Eigenaar niet-woningen	0,0777%
* Gebruiker niet-woningen	0,0671%

De verschillen ten opzichte van de tarieven 2015 van Bussum worden veroorzaakt door mutaties in de waarde (algemene waarde stijging) en mutaties in de leegstand (toename).

Met deze tarieven wordt de begrote opbrengst van € 6,4 miljoen gerealiseerd.

Alternatief voorstel (gedachte)

Als het standpunt is, dat we terug moeten naar een volledige harmonisatie van het tarief en dus de oude opbrengst (niveau 2015 van de drie gemeenten) willen realiseren, dan komen we voor 2016 uit op de volgende tarieven:

Welk tarief in 2016 nodig ?	
* Eigenaar woningen	0,0794%
* Eigenaar niet-woningen	0,1204%
* Gebruiker niet-woningen	0,1014%

Hiermee wordt een totale opbrengst van afgerond € 9,0 miljoen gerealiseerd; dus ongeveer € 2,6 miljoen meer dan begroot. Vanaf 2017 wordt het volledige gat van € 2,8 miljoen (van de startnota) gedicht door de hernieuwde waardevaststelling van het KNSF-terrein.

Het effect is dus wel dat de tarieven in Bussum fors stijgen (en in Naarden en Muiden minder dalen dan bij het huidige voorstel). Zie het vergelijk:

Mutatie tarief op basis van huidig voorstel	Bussum	Naarden	Muiden
* Eigenaar woningen	-0,51%	-46,37%	-51,64%
* Eigenaar niet-woningen	6,15%	-55,47%	-64,54%
* Gebruiker niet-woningen	6,85%	-53,79%	-61,73%
Mutatie in het tarief bij harmonisatie	Bussum	Naarden	Muiden
* Eigenaar woningen	35,32%	-27,06%	-34,22%
* Eigenaar niet-woningen	64,53%	-30,98%	-45,04%
* Gebruiker niet-woningen	61,41%	-30,19%	-42,19%

Wat is de betekenis van deze wijziging voor situaties in Bussum ?

Zowel in de voorgestelde vaststelling van de tarieven, als wel een eventueel alternatief is het effect voor een belastingbetaler in Naarden en Muiden positief. Hij/zij gaat altijd minder belasting betalen.

Voor belastingbetalers in (voormalig) Bussum ligt de situatie anders. Op basis van het uitgangspunt van de startnota blijft de aanslag 2016 ongeveer gelijk. Bij elke vorm van harmonisatie gaat de belastingbetaler in Bussum meer betalen. Wat is het effect bij een volledige harmonisatie, zoals hiervoor is aangedragen ?

Het effect is sterk afhankelijk van de woz-waarde en of het een woning, dan wel een niet-woning betreft. Hieronder een aantal voorbeelden van de effecten van een volledige harmonisatie:

Effecten voor ingezetenen Bussum:

Bussum		aanslag voorstel		aanslag alternatief		stijging	
WOZ-waarde woning:		jaar	maand	jaar	maand	jaar	maand
€ 250.000		€ 146,00	€ 12,17	€ 198,59	€ 16,55	€ 52,59	€ 4,38
€ 300.000	(gemiddelde)	€ 175,20	€ 14,60	€ 238,31	€ 19,86	€ 63,11	€ 5,26
€ 500.000		€ 292,00	€ 24,33	€ 397,18	€ 33,10	€ 105,18	€ 8,76
€ 800.000		€ 467,20	€ 38,93	€ 635,48	€ 52,96	€ 168,28	€ 14,02

Bussum		aanslag voorstel		aanslag alternatief		stijging	
WOZ-waarde niet-woning		eigenaar	gebruiker	eigenaar	gebruiker	eigenaar	gebruiker
€ 300.000		€ 233,10	€ 201,30	€ 361,31	€ 304,10	€ 128,21	€ 102,80
€ 370.000	(gemiddelde)	€ 287,49	€ 248,27	€ 445,62	€ 375,05	€ 158,13	€ 126,78
€ 1.000.000		€ 777,00	€ 671,00	€ 1.204,37	€ 1.013,66	€ 427,37	€ 342,66
€ 2.000.000		€ 1.554,00	€ 1.342,00	€ 2.408,74	€ 2.027,32	€ 854,74	€ 685,32

Hiervoor is al gesteld dat de harmonisatie (zoals voorgesteld of een alternatief) altijd een positief effect heeft op de belastingaanslag voor een ingezetene van Naarden of Muiden.

Effecten voor ingezetenen Naarden (aanslag 2015-voorstel 2016-alternatief 2016)

Naarden		aanslag 2015		voorstel 2016		alternatief 2016	
WOZ-waarde woning:		jaar	maand	jaar	maand	jaar	maand
€ 250.000		€ 272,25	€ 22,69	€ 146,00	€ 12,17	€ 198,59	€ 16,55
€ 300.000	(gemiddelde)	€ 326,70	€ 27,23	€ 175,20	€ 14,60	€ 238,31	€ 19,86
€ 500.000		€ 544,50	€ 45,38	€ 292,00	€ 24,33	€ 397,18	€ 33,10
€ 800.000		€ 871,20	€ 72,60	€ 467,20	€ 38,93	€ 635,48	€ 52,96

Naarden/eigenaarsdeel		aanslag 2015		voorstel 2016		alternatief 2016	
WOZ-waarde niet-woning:		jaar	maand	jaar	maand	jaar	maand
€ 300.000		€ 523,50	€ 43,63	€ 233,10	€ 19,43	€ 361,31	€ 30,11
€ 370.000	(gemiddelde)	€ 645,65	€ 53,80	€ 287,49	€ 23,96	€ 445,62	€ 37,13
€		€	€			€	€
1.000.000		1.745,00	145,42	€ 777,00	€ 64,75	1.204,37	100,36
€		€	€	€	€	€	€
2.000.000		3.490,00	290,83	1.554,00	129,50	2.408,74	200,73

Effecten voor ingezetenen Muiden (aanslag 2015, excl. art 12-voorstel 2016-alternatief 2016)

Muiden		aanslag 2015		voorstel 2016		alternatief 2016	
WOZ-waarde woning:		jaar	maand	jaar	maand	jaar	maand
€ 250.000		€ 301,88	€ 25,16	€ 146,00	€	€ 198,59	€ 16,55
€ 300.000	(gemiddelde)	€ 362,25	€ 30,19	€ 175,20	€	€ 238,31	€ 19,86
€ 500.000		€ 603,75	€ 50,31	€ 292,00	€	€ 397,18	€ 33,10
€ 800.000		€ 966,00	€ 80,50	€ 467,20	€	€ 635,48	€ 52,96

Muiden/eigenaarsdeel		aanslag 2015		voorstel 2016		alternatief 2016	
WOZ-waarde niet-woning:		jaar	maand	jaar	maand	jaar	maand
€ 300.000		€ 657,45	€ 54,79	€ 233,10	€ 19,43	€ 361,31	€ 30,11
€ 370.000	(gemiddelde)	€ 810,86	€ 67,57	€ 287,49	€ 23,96	€ 445,62	€ 37,13
€		€	€			€	€
1.000.000		2.191,50	182,63	€ 777,00	€ 64,75	1.204,37	100,36
€		€	€	€	€	€	€
2.000.000		4.383,00	365,25	1.554,00	129,50	2.408,74	200,73

Compensatie van het negatieve effect

De wet-arhi staat **NIET** toe, dat er in de nieuwe gemeente wordt gewerkt met verschillende tarieven voor de ozb op het grondgebied van de voormalige gemeenten. Meteen met ingang van de datum van de nieuwe gemeente (dus 1 januari 2016) moeten er uniforme tarieven voor de gehele gemeenten gelden ten aanzien van de ozb.

Dus hier is geen mogelijkheid van compensatie.

Voor de overige heffingen geldt deze eis niet. Daar is een geharmoniseerd tarief verplicht vanaf 1 januari 2018. Reeds eerder zijn de andere tarieven voor 2016 bepaald. Daarbij is ten aanzien van de meeste heffingen (die algemeen worden geheven) meteen gekozen voor één uniform tarief. Dat geldt niet voor de rioolheffing. Dit heeft te maken met de grote verschillen bij deze heffing (andere grondslag en andere belastingbetaler).

Het is dus wel mogelijk om daar een verdere differentiatie in aan te brengen en dus de Bussumse belastingbetalers (eigenaren) op dat vlak tegemoet te komen door een lager tarief voor de rioolheffing vast te stellen. Ondanks dat de tarieven voor 2016 al

vastgesteld zijn en dus vanaf 1 januari gelden is dat wel mogelijk, omdat er sprake is van een tariefsverlaging.

Als bijvoorbeeld het idee is om een gemiddeld huishouden volledig te compenseren voor de stijging van de ozb als gevolg van het alternatieve voorstel, dan zou het tarief voor de rioolheffing met ongeveer € 63 verlaagd moeten worden. De eigenaar van een niet-woning die ook in de rioolheffing is betrokken, wordt dan deels gecompenseerd. Om toch het principe van 100% kostendekkendheid van deze activiteit in de begroting overeind te houden is dan een extra onttrekking aan de egalisatievoorziening nodig van afgerond € 1 mln. De stand van de voorziening per 1 januari 2016 (circa € 10 mln) laat dit toe.

Het tarief voor de rioolheffing in Bussum is bepaald op € 182,52 (€ 15,21 per maand) en zou dan dus bepaald kunnen worden op € 120,-- (€ 10,-- per maand).

Wat is dan het effect voor de begroting 2016 en volgende ?

Op basis van dit voorstel gaan de ozb-opbrengsten structureel omhoog, de opbrengst van de rioolheffing gaat structureel omlaag en dat wordt gecompenseerd door een gelijke onttrekking aan de egalisatiereserve. De stijging van de ozb-opbrengsten (circa € 2,6 miljoen) komt dus geheel ten goede aan de taakstelling en daarmee wordt de bezuinigingsopdracht fors verlicht.

De tijdelijke verlaging van de rioolheffing Bussum kan maximaal gelden voor 2016 en 2017, want volgens de wet Arhi moet dit per 1 januari 2018 geharmoniseerd zijn. . Bij de harmonisatie van de tarieven voor de rioolheffing zal weer naar een meer structureel evenwicht gezocht moeten worden tussen kosten en 'echte' opbrengsten. Daarvoor is in elk geval een geharmoniseerd GRP nodig en zal wellicht pas op z'n vroegst (maar dan moet het ook geregeld zijn) in kunnen gaan bij het belastingjaar 2018.